

229. Talen, een onderwerpgerelateerd dictee

1. Het is een crime om de Nederlandse standaardtaal (eenheidstaal), het Standaardnederlands, te beheersen. De Nederlandse Taalunie drukt een zwaar stempel op onze taal. Het WNT is het aloude en albekende Woordenboek der Nederlandsche Taal. Dicteeadepthen hanteren als eerste de groene bijbel, het Groene Boekje, de Woordenlijst Nederlandse Taal. Als ze daarin hun grande niet kunnen halen, wordt de blik op de Grote of Dikke Van Dale gericht. Schrijven Hollanders en Belgen belgziek nu verschillend? Zegt het Belgisch-Nederlands daar iets over? Ons hoogste doel is toch om ABN, Algemeen Beschaafd Nederlands, te spreken? De term 'Chinezen van Europa', dat is Chinees voor me. Jacob van Maerlant is de vader van de Dietse dichters. Domineestaal is niet zo hard als deze klinkt. Ken jij enkele limburgismen? Dit epistel zal toch geen kakografie worden? Ook gebroken Hollands wordt wel koeterwaals genoemd. Met de lingua franca wordt soms bedoeld de algemene beschaafde omgangstaal. Ik versta er niets van, dat is Luikerwaals voor mij. Een moedertaalspreker is een native speaker. Een neerlandicus beoefent het Nederlands. Het Nieuwnederlands ontstond rond 1500, het Nieuwhoogduits is de Duitse taal sinds Luther. Het NT2 is het Nederlands als tweede taal. Het oetc-onderwijs in België is het onderwijs in eigen taal en cultuur. Het Opperlands is Nederlands met vakantie. Wie spreekt nog Oudamsterdams, Oudjavaans of Oudijlands? Het pidgin is een zeer eenvoudige omgangstaal. De poisonnerie is de kwajongenstaal. De vuilak uitte pornolalie. Zij was anders-, namelijk Spaanstalig. Het Tamil en het Telogoe worden in Zuid-India gesproken, het Tataars in Tatarstan. Taal is het vehikel der gedachten, dat geldt nauwelijks voor viswijventaal. Een vraagtaal is een querytaal. Dat is waterklaar als een klontje. Met Pinksteren was er met de tongentaal (glossolalie, het pinksterwonder) sprake van xenoglossie.

2. Puzzel: waar spreken ze Bhutanees, Burundees, Comorees, Guamees, Kantonees, Katarees, Madoerees, Piëmontees, Rwandees, Sierra Leonees, Tonkinees, Ugandees, Vendées en Zairees? Het Kiribatisch is in ieder geval een Austronesische taal, gesproken in Kiribati. Het werkwoord 'kneden' komt uit het Oudkerkslavisch. De macron kun je boven een letter zetten.

3. Het Abchazisch is een Kaukasische taal, gesproken in Abchazië. Het Albanees, een Indo-Europese taal, wordt gesproken in Albanië. Het Angelsaksisch, taal van de Angelsaksen, wordt ook met Oudengels aangeduid. Bij de Engelse taal komt de anglist in beeld. Het Azeri (Jaarboek 2010) is een van oorsprong Turkse taal die in Azerbeidzjan wordt gesproken. Bretons is een Keltische taal uit Bretagne. Het Castiliaans, de officiële Spaanse taal, stamt van Castilië, het Catalaans van Catalonië. Het Nederduits is een variëteit van het Hoogduits; dat wordt overigens niet per se door de Neder-Duitsers gesproken. Het woord 'Eskimo' is mogelijk aan een Algonkintaal ontleend. Het Ests is verwant aan het Hongaars. Faeröers, die Noord-Germaanse taal, die wil je niet leren. Het Opperfrankisch is bekend in Midden-Duitsland. Het Gaelisch (Gaelic) spreken ze in Schotland. Hongaars wordt ook wel Magyaars genoemd. Ingveoons is Noordzee-Germaans. Het Kroatisch is een Zuid-Slavische taal. Het Ladino (Judezmo) is de op het Castiliaans gebaseerde taal van nakomelingen van Sefardische Joden die in 1492 uit Spanje werden verdreven. Het fraaiste Italiaans wordt omschreven als de lingua toscana in bocca romana. Een lusitanist beoefent de Portugese taal- en letterkunde. Het Malagasi wordt op Madagaskar gesproken. Het Laatlatijn is niet zo populair. Een scheldwoord voor de Duitse taal is moffentaal. Het Oskisch en het Umbrisch zijn uitgestorven Italische talen. Het woord parka is ontleend aan een Fins-Oegrische taal (de finoegristiek bestudeert die). Het Provençaals is ook een taal. Reto-Romaans, Sardijns en Provençaals zijn Romaanse talen. Het Tochaars is een Indo-Europese taal die tot in de achtste eeuw na Christus in Chinees Turkestan (Sinkiang) werd gesproken. De Ewenki spreken Toengoezisch. Het Welsh is een Keltische taal uit Wales. De palmstad (palmenstad) is Jericho, de Zoutzee is de Dode Zee.

4. In Azië vertrekken we vanuit Japan. Het Aino is een geïsoleerde, vrijwel uitgestorven taal, gesproken in Japan, op de Koerilen en op Sachalin. Het Akkadisch is een Semitische taal die van ongeveer 3000

v.C. [vee-see] tot 100 n.C. [èn-see] gesproken werd in het oude Mesopotamië. Vanwege de arabisering moet je daar wel Arabisch spreken. Wie kan er nog Aramees lezen, alleen de kenner van de Aramese talen toch? Het Atjees is de taal van Atjeh, een variëteit van het Bahasa Indonesia (zelf allang een variëteit van het Maleis). Het Avestisch is de Indo-Iraanse taal waarin de Avesta, de boeken die de leer van het parsisme bevatten, zijn geschreven. Het Bengali is de taal van Bangladesh. Het Birmaans wordt in Myanmar gesproken. Het Boeginees spreken ze op Sulawesi (Celebes). Het Dari is een Iraanse taal. Het Kawi was vroeger het Oudjavaans en is nu de dichtelijke taal op Java. Het Malayalam is een Dravidische taal, gesproken in Zuid-India. Het Nepalees is geen negertaal. Het Pali is een heilige taal uit Zuidoost-Azië. Het Pasjtoe (Pathaans) is een Iraanse taal. Het Pehlevi is de taal waarin de Middelperzische zoroastrische literatuur is geschreven. Het Scythisch is een uitgestorven Iraanse taal, het Sherpa een Mongoolse taal. Het Singalees spreekt men op Sri Lanka, het wordt niet bestudeerd door de sinologie. Het Somali is een hamitische taal. Het Thai is met het Laotiaans verwant. De Indische taal Urdu wordt in Pakistan gesproken. In de met het Sanskriet verwante taal Zend werd de Avesta opgesteld. Hij zweeg in zeven talen.

5. Als we aan het werelddeel, het continent, Afrika denken, schiet ons eerst het zuidelijke deel van Afrika te binnen. Het Afrikaans is de taal, gesproken in Zuid-Afrika, een voortzetting van de taal die de Nederlandse kolonisten in de zeventiende-eeuwse entourage invoerden. Het Amhaars wordt gesproken in Ethiopië. De assyriologie bestudeert de Assyrische oudheden en taal. Het Berbers heet ook Tamazight. De boerentaal is de taal van de Boeren, het Zuid-Afrikaans. Uit het hiërogliefenschrift ontstonden het hiëratische en demotische schrift. De naam 'ngoni', van een Afrikaans instrument, stamt uit de Afrikaanse taal Bambara. De naam van de udu, een percussie-instrument, stamt uit de Nigeriaanse taal Igbo. Zoeloes spreken Zoeloe.

6. De amerikanistiek maakt studie van de Amerikaanse taal. De creolentaal en de creooltaal kunnen tot creolisering leiden. De indianen spreken het Indiaans, de indianentaal. Het Maori is een Polynesische taal. Het Tuvaluaans spreken ze in het westen van de Grote Oceaan.

7. De Bijbeltaal wordt tale Kanaäns genoemd. De rabbijnse taal is het latere Hebreeuws. De taal van de West-Goten is in Bijbelfragmenten overgeleverd. Houd je dictionaire maar bij de hand. Studeert zij surinamistiek? Tegen Bijbeltaal is niets in te brengen. Ken je de Schelfzee?

8. Je hebt ook rare talen als abracadabra (GB, brabbeltaal), onbegrijpelijke wartaal. Advocatentaal (als ze een advocateborrel ophebben) kan ontuchtig zijn, dan is het aeschrologie. De balkanistiek bestudeert niet de bakvissentaal. Vergeet ook het Bargoens (koeterwaals, kramerslatijn, slecht Latijn, potjeslatijn, boeventaal, argot) niet. Je hebt ook nog de bavianen-, indianen- en literaire taal. Esperanto, Volapük, Interlingua en Ido zijn kunsttalen. Het etc-onderwijs is onderwijs in eigen taal en cultuur. Parijs is het Nederlandse exoniem voor Paris. Hij kent Frans als een koe Spaans. Het is zo dat Bacchus' gave Apollo's gave kan stimuleren. Het Aardrijkskundig Genootschap en het Genootschap Onze Taal mogen in dit taaldictee zeker niet onvermeld blijven. Gebruiken havenots (nitwits) bij voorkeur geuzentaal? Gewonemensentaal (Jaarboek 2007) is jip-en-janneketaal. De godentaal is prettig aanhoorbaar. Graeciseren is vergrieksen. Een hispanist heeft niets met het Hindi. Soms spreekt hij bombastisch, met pathos, en dan lijkt het wel Hottentots. De Incataal kent geen indecente woorden. Als je Oost-Indisch doof bent, versta je zelfs geen Oudindisch of Sanskriet.

Rein Leentfaar